

Sygn. akt VII Ka 256/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Firkowski (spr.)

Sędziowie: SSO Karol Radaszkiewicz

SSO Leszek Wojgienica

Protokolant: st. sekr. sąd. Marzena Wach

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Piszcu Bogdana Dąbrowskiego

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2023 r. sprawy:

- 1/ G. G.**, ur. (...) w P., syna Z. i I. z domu T.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 2/ M. P.**, ur. (...) w P., syna S. i L. z domu O.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 3/ G. K.**, ur. (...) w P., syna M. i C. z domu K.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 4/ R. M.**, ur. (...) w P., syna J. i H. z domu G.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 5/ J. Z.**, ur. (...) w P., syna A. i B. z domu G.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 6/ J. K. (1)**, ur. (...) w P., syna R. i A. z domu K.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 7/ M. B.**, ur. (...) w P., syna T. i W. z domu N.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 8/ K. A.**, ur. (...) w P., syna K. i K. z domu K.,
oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,
- 9/ M. K. (1)**, ur. (...) w P., syna K. i J. z domu G.,

oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,

10/ P. S., ur. (...) w P., syna Z. i M. z domu M.,

oskarżonego z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk,

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora,

od wyroku Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 29 grudnia 2022 r., sygn. akt II K 256/19

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Mrągowie przekazuje.

FORMULARZ UZASADNIENIA WYROKU SĄDU ODWOŁAWCZEGO (UK 2)

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VII Ka 256/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie II K 256/19

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca oskarżonego

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	

#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków

Lp.	Zarzut	
1	<p><u>Powyższy wyrok w całości na niekorzyść oskarżonych G. Z. ((...)) M. P., G. K., R. M., J. Z., J. K. (1), M. B., K. A., M. K. (1) oraz P. S. zaskarżył prokurator i zarzucił:</u></p> <p>- obrazę przepisów art. 167 k.p.k., 352k.p.k. „ 366 § 1 k.p.k., art. 442 § 3 k.p.k. które</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

miało wpływ na treść orzeczenia, przez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości i księgowości oraz oddalenia wniosku dowodowego prokuratora w tym zakresie, mimo wiążącego wskazania sądu odwoławczego co do przeprowadzenia tego dowodu, co skutkowało zastosowaniem przez Sąd instytucji określonej w art. 5 § 2 k.p.k. w sytuacji gdy sąd nie podjął wszystkich możliwych działań mających na celu ustalenie stanu faktycznego sprawy, w szczególności ustalenia jakie nieprawidłowości znajdowały się w dokumentacji, kogo dotyczyły i jakie ewentualnie pokrzywdzony poniósł szkody w związku z nimi;

- obrazę przepisów art. 410 k.p.k., 424 § 1 k.p.k., które miało wpływ na treść orzeczenia, polegające na zawarciu w uzasadnieniu dowolnych ustaleń faktycznych, z pominięciem części dowodów zgromadzonych w postępowaniu, w szczególności pominięciu: zawartych w zeznaniach R. B. (1) wskazań, że dopisywał fikcyjne dyżury i opisu związanych z tym działań, przedłożonej dokumentacji - kart drogowych, kart wynagrodzeń pracownika, kart ewidencji miesięcznych czasu pracy, kart kontroli pracy, analizy sporządzonej przez M. M. (2), zeznań świadka M. K. (2), pisma oskarżonego J. K. (1) dotyczącego analizy jego czasu pracy, co skutkowało błędem w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mającym wpływ na jego treść, polegającym na niesłusznym przyjęciu, wyłącznie w oparciu o część zeznań świadka R. B. (1) i wyjaśnień oskarżonych, że nieprawidłowości w zgromadzonej dokumentacji nie realizowały znamion oszustwa, że

	oskarżeni nie godzili się na fikcyjne dopisywanie godzin pracy, co skutkowało przy zastosowaniu art.5§2 k.p.k., uniewinnieniem wszystkich oskarżonych.	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p><i>Apelacja prokuratora zasługiwała na uwzględnienie w takim zakresie w jakim podniesione w niej okoliczności oraz te wynikające z akt sprawy nakazywały uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.</i></p> <p><u>W tym miejscu wskazać należy, że Sąd Okręgowy przy poprzednim rozpoznaniu wskazał na potrzebę ponownego przeprowadzenia wszystkich dowodów, przy czym jednocześnie nie zanegował twierdzeń R. B. w takim zakresie w jakim obciążały one oskarżonych.</u> Zauważyć również należy, że R. B. (1) wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 24 sierpnia 2015 r. w sprawie II K 32/15 został prawomocnie skazany za popełnienie czynu z art. 286 1 k.k. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., którego miał się dopuścić wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, przy czym według treści aktu oskarżenia mieli to być: J. K. (2), G. G., M. P., P. S., J. Z., K. A., R. M., M. K. (3), G. M. i M. B. a Sąd Rejonowy w tej sprawie uznał wyjaśnienia R. B. (1) wiarygodne i na ich podstawie ustalił stan faktyczny.</p> <p>Co do ustaleń faktycznych zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego</p>		

wyroku to nie sposób ich podzielić. Zgodzić się wprawdzie należy w wyrażonym tam stanowiskiem, że w zgromadzonej dokumentacji były nieprawidłowości dotyczące ewidencji czasu pracy (co wynika także z opinii jak na k. 1242), ale **faktycznie Sąd Rejonowy dowolnie ustalił, że nie było fikcyjnego i bezprawnego dopisywania czasu pracy celem wyłudzenia środków pieniężnych od pokrzywdzonego.** Sąd I instancji swoje ustalenia oparł na części zeznań świadka R. B. (1) i na wyjaśnieniach oskarżonych, którzy nie przyznali się do popełniania zarzucanych im czynów i odmówili składania wyjaśnień. Tymczasem konieczne było także ustosunkowanie się do wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, między innymi do kart drogowych, kart wynagrodzeń pracownika, kart ewidencji miesięcznych czasu pracy, kart kontroli pracy, zeznań świadka M. K. (2) czy też pisma oskarżonego J. K. (1) dotyczącego analizy jego czasu pracy.

W zakresie dowodów ze źródeł dowodowych, to Sąd I instancji błędnie pominął dowód z zeznań byłej żony oskarżonego J. K. M. O.. Wymieniona **w czasie pierwszego przesłuchania** przed Sądem Rejonowym w dniu 27 października 2016 r. nie skorzystała z prawa do odmowy złożenia zeznań co do byłego męża (jest obca co do pozostałych oskarżonych) – porównaj k.168 odw., k. 171-171 odw. Ma to o tyle istotne znaczenie o ile zważy się na treść jej zeznań, także z postępowania przygotowawczego oraz fakt, iż to wymieniona złożyła zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Tym

samym rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w Mrągowie jak na k.1103 odw. w zakresie wskazanego świadka nie było prawidłowe albowiem nie znajdowało oparcia w treści art.186§1 kpk.

Ponadto analiza akt zdaje się wskazywać, że R. B. w toku ponownego rozpoznania nie ustosunkował się do wszystkich swoich twierdzeń jak na k.609-611 i jak na k. 1537 w sprawie II K 32/15. Tymczasem zwrócić uwagę należy, że podczas przesłuchania przed Sądem I instancji w dniu 27 października 2016 r. **R. B. potwierdził odczytane mu wyjaśnienia, które złożył w postępowaniu odwoławczym k. 171, a w których to podawał, że dopisywał fikcyjne godziny pracy i opisywał cały towarzyszący temu proceder** te jego twierdzenia korespondują ze wskazanymi wcześniej dowodami.

Trafnie zatem skarżący w apelacji zauważył, że „na podstawie wyżej wymienionych dowodów zasadne jest ustalenie, że R. B. (1), wspólnie i w porozumieniu z oskarżonymi, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzili Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Powiatowy w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że R. B. (1) pełniący funkcję kierownika Kolumny Transportu Sanitarnego i będący z tego tytułu zobowiązany do sporządzania dokumentacji kontrolnej dotyczącej ewidencji czasu pracy kierowców zatrudnionych w Kolumnie Transportu Sanitarnego stanowiącej równocześnie podstawę do naliczania dodatkowego wynagrodzenia kierowców, w porozumieniu z oskarżonymi, w

sposób niezgody z rzeczywistym stanem rzeczy, potwierdził świadczenie ich pracy, co skutkowało pobraniem przez oskarżonych nienależnego im wynagrodzenia za pracę, czym wprowadzili w błąd uprawnionych pracowników działu księgowości zakładu co do ilości godzin faktycznie przepracowanych”.

Natomiast bezsprzecznie w sprawie sporna jest wysokość wyrządzonej szkody albowiem R. B. (1) prowadził dokumentację niechlujnie i jak podawał, wpisywał czasem świadczenie pracy w innym dniu niż miało ono rzeczywiście miejsce przy czym jednocześnie twierdził, że część wpisów była fikcyjna i zyskami z tego tytułu dzielił się z oskarżonymi. Zapatrywanie wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 lipca 2019 r. między innymi zawierało wskazanie, że „o ile przesłuchanie R. B. (1), po okazaniu mu zgromadzonej dokumentacji, okaże się niewystarczające dla wykazania wysokości powstałej szkody, winien tej odpowiedzi udzielić biegły z zakresu księgowości, rachunkowości”. Jak wynika z akt sprawy ostatecznie dowód taki nie został przez Sąd Rejonowy w Mrągowie przeprowadzony, przy czym ostatecznie Sąd I instancji uchylił postanowienie o powołaniu biegłej E. K., która przez ponad rok nie była w stanie z przyczyn zdrowotnych wydać opinii a także ostatecznie oddalił wnioski prokuratora o powołanie innego biegłego albowiem zdaniem Sadu Rejonowego przeprowadzenie takiego dowodu było niemożliwe z uwagi na to, że wymagałoby to dokonanie oceny wiarygodności zeznań świadka R. B. (1).

Wniosek	
o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
W orzeczeniu Sądu I instancji stwierdzono zarzucaną obrazę przepisów postępowania.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.	Wyrok Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie II K 256/19 uchylono i przekazano sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.	# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylenia		
Sąd Okręgowy wskazuje zatem na potrzebę ponownego przeprowadzenia wszystkich dowodów i dokonanie wnikliwej ich oceny, albowiem podniesione wcześniej nieprawidłowości w istocie doprowadziły do przedwczesnego wydania wyroku		

<p>w oparciu o niekompletny i wyrywkowo oceniony materiał dowody, co skutkowało niezasadnym oparciem się o treść art. 5§2 kpk i uniewinnieniem oskarżonych, co do których R. B. przedstawił przestępczy proceder.</p>	
<p>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>	
<p>Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd I instancji rozważy możliwość i potrzebę powołania biegłego z zakresu rachunkowości, przy czym o ile będzie to utrudnione winien w oparciu o zebrany materiał dowodowy ustalić minimalny, niebudzący wątpliwości zakres szkody wyrządzonej zachowaniem oskarżonych (R. B. (1) w tym zakresie podawał, że miesięcznie z reguły od jednego oskarżonego otrzymywał 200 zł za fikcyjnie dopisane godziny a jego miesięczny dochód z tego procederu wynosił 800-1000 zł).</p> <p>Wreszcie zwrócić uwagę należy, że wysokość szkody jest istotnym ale nie jedynym kryterium oceny stopnia zawinienia i stopnia społecznej szkodliwości czynu co ma znacznie dla wymiaru kary.</p>	
<p>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>	
<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>
<p>6. Koszty Procesu</p>	

<p>Punkt rozstrzygnięcia z wyroku</p>	<p>Przytoczyć okoliczności</p>
---------------------------------------	--------------------------------

--	--

7. PODPIS

ZAŁĄCZNIK DO FORMULARZA UZASADNIENIA WYROKU SĄDU ODWOŁAWCZEGO

Załącznik do formularza UK 2

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie II K 256/19		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana